

РЕЦЕНЗІЯ

**на монографію О.О. Пилипчук. Київське юридичне товариство: 1877–
1917 рр. Київ: Талком, 2020. 520 с.**

Ідея створення юридичних товариств у світі не є надто давньою, як може здатися на перший погляд. Не дивлячись на те, що в різних галузях наук та мистецтв в Західній Європі існувало багато товариств, однак в середині XIX ст. товариств, які присвячували свою діяльність науці права, було зовсім мало.

Перше за часом юридичне товариство було утворене у Франції. Це була Тулузька академія законодавства (заснована у 1851 р.). Через чотири роки утворилося Лондонське юридичне товариство (1855 р.). У 1858 р. розпочало свою діяльність Берлінське юридичне товариство. Нарешті, у 1860 р. розпочала свою діяльність Мадридська академія правознавства і законодавства. З кінця 50-х і на початку 60-х років XIX ст. найбільше з'явилося юридичних товариств на теренах Німеччини: у Мюнхені, Карлсрує (Велике Герцогство Баденське), у Відні, Лейбасі та багатьох інших містах. Усі ці товариства переслідували мету, щоб люди близькі один до одного за своїми правничими інтересами могли збиратися разом та ділитися між собою думками і набутими відомостями, могли розглядати різні питання правознавства. Так, наприклад, юридичне товариство з Мюнхена, згідно першого параграфу свого статуту, мало на меті *наукові заняття і приємне проведення часу*. На своїх зібраннях члени товариства повідомляли і розглядали різні питання, що мали юридичний інтерес. Частина часу на кожному зібранні відводилася розмовам на різні юридичні теми. Загалом, статутна мета усіх таких товариств полягала у сприянні розвитку правознавства і розширенню контактів між юристами.

Першим за часом після Московського юридичного товариства таке саме товариство утворилося при Університеті Святого Володимира в Києві, відтак у Санкт-Петербурзі, Казані, Новоросійському та інших університетах. Думка, що юридичне товариство може спокійно функціонувати під прикриттям університету цілком зрозуміла. Там, де університети – там групуються сили

теоретиків, там, згідно розміщення тодішніх Судових округів, знаходяться представники вищої магістратури, прокуратури, там і більша кількість адвокатів. Знайшовши притулок в університеті, юридичне товариство є справді ланкою, яка пов'язувала науку з практикою. Але цей зв'язок з університетом не тільки зовнішній, проявлявся у діяльності власне самого Товариства, аби, згідно своєму складові, показати на собі відбиток як практики в науці, так і науки в практиці. Юридичні товариства із змішаним складом, повністю виправдовували велике призначення юридичних товариств в суспільстві.

Актуальність дослідження наукового доробку юристів з Київського юридичного товариства зумовлена, в першу чергу, необхідністю правдивого відтворення особливостей розвитку правничої науки в Україні, що надзвичайно важливе не лише для науково виваженого використання матеріалів монографії при проведенні сучасних досліджень в юриспруденції, а й для пізнання закономірностей розвитку юридичної науки другої половини XIX – початку XX століть.

Створене при Київському університеті дане Товариство згідно статуту, ставило своїм завданням розробку вітчизняного права, налагоджування постійних зв'язків між юристами-вченими і практичними діячами органів юстиції тощо. Протоколи засідань КЮТ, доповіді і наукові праці членів товариства публікувалися, як правило, у часописі Київського університету «Университетские известия». Товариство видало низку праць, підручників, монографій. У різний час Товариство очолювали професори В.Г. Демченко, А.Ф. Кістяківський, К.А. Митюков, В.А. Удінцев та інші. Діяльність КЮТ припинилася у 1919 р.

Автор монографічного дослідження О.О. Пилипчук охопила аналізом різні напрями юридичної науки, які розроблялися членами Київського юридичного товариства. Важливо відзначити, що вона свій аналіз робить в контексті розвитку світової юридичної науки, інколи сягає сивої давнини. Це дозволило намалювати своєрідну картину розвитку юридичної науки в Київському юридичному товаристві, в Україні, зокрема.

Висновок такий: дану монографію слід публікувати. Вона стане в нагоді як вченим юристам, так і в педагогічному процесі, усім хто цікавиться історією юридичної науки в Україні.

Доктор історичних наук, професор
кафедри педагогіки Мелітопольського
державного педагогічного університету
ім. Богдана Хмельницького

А.А. Коробченко